

Agenderingsverzoek Statencommissie Landelijk Gebied 27 mei 2024.

Naam: Jan Stam. PvdA

Commissie: Landelijk Gebied, 27 mei 2024.

Legt de volgende discussienota ter bespreking voor aan de Statencommissie Landelijk Gebied:

Discussie nota Wateroverlast Duingebied, dd 14 mei 2024.

Aanleiding:

De wateroverlast van het Noord-Hollands duingebied leidt tot veel onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid verdeling, de oorzaak van de hoge grondwaterstand en hoe een eventueel gecoördineerde actie op gang kan komen.

Wateroverlast

Op 11 maart 2024 zijn schriftelijke vragen aan GS gesteld over de Wateroverlast in het duingebied van Noord-Holland. Tijdens de commissies Landelijk gebied van 11 maart en 15 april hebben diverse belanghebbenden ingesproken tijdens de commissie vergadering.

De insprekers hebben aangegeven wat de hoge grondwaterstand en de daarmee gepaard gaande overlast voor hen betekent:

- Schade aan woningen binnen de bebouwde kom, zoals onderwater staande kelders
- Het structureel bedreigen van natuurlijke waarden
- Het verdwijnen van cultuurhistorisch beschermd gebruik van de duinlandjes in het duingebied (Zeedorpen landschap)
- Schade aan opstallen op locaties die gehuurd worden van de PWN (zomerverblijven)
- Het onmogelijk worden van recreatie, bijvoorbeeld vanwege het beperken van de toegankelijkheid onder meer door het afsluiten van (fiets)paden en twee deels ondergelopen campings.
- Emotionele en sociale spanningen, met name in de verschillende gemeenschappen die hierdoor worden getroffen.

Het water is nu sinds kort aan het dalen vanwege de hogere temperaturen en de voorjaarsgroei van de planten. Desondanks stijgt het water weer na elke regenbui.

Duidelijk is dat de hoge grondwaterstand heeft geleid tot zware overlast voor bewoners en recreanten die in het gebied wonen of activiteiten hebben. En daarbij een bedreiging is voor de natuurlijke en landschappelijke waarden.

Over één oorzaak zijn de meningen niet verdeeld, de wateroverlast wordt veroorzaakt door de overvloedige regenval in het afgelopen half jaar. Deze regenval wordt naar alle waarschijnlijkheid veroorzaakt door de veranderingen in het klimaat.

Er zijn ook geluiden die aangeven dat de hoge grondwaterstand mede veroorzaakt wordt door beleidsmatige keuzes. Zoals daar zijn:

- Het door de provincie gehanteerde beleid m.b.t verdroging/vernatting van (delen van) het duingebied. Dit beleid zou dan niet meer aansluiten op de door het klimaat veroorzaakte extreem natte periodes in het najaar en de winter en de droge periodes in het voorjaar en de zomer.
- Het afsluiten van (delen van) natuurlijk afvoer van het overtollige grondwater, via de van oudsher bestaande en beschermde duinrellen

In de beantwoording van de schriftelijke vragen van 11 maart geeft het college van Gedeputeerde Staten aan dat de verantwoordelijkheid voor het grondwaterbeheer in Nederland een "interbestuurlijke verantwoordelijkheid" is. Er is dus volgens GS een "collectief belang en samenwerking is nodig om het grondwater goed te beheren".

Naast de vanuit de regelgeving geformuleerde gescheiden verantwoordelijken die GS noemt, zijn er vanzelfsprekend oplossingen die meerdere verantwoordelijken raken. Bijvoorbeeld de eventuele afvoer van het regenwater-overschot naar het gebied van het Waterschap of het strand (rijkswaterstaat). Dit raakt meerdere verantwoordelijke partijen en die kunnen daarin tegengestelde belangen hebben.

Ook blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen dat de gescheiden verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen er toe leidt dat eventuele kosten van de toenemen maatregelen en de overlast voor rekening van verschillende overheden kunnen zijn (dan wel aan de overheid gelieerde partijen).

Uit de (al dan niet) genomen maatregelen blijkt tot op heden niet dat er sprake is van een gezamenlijke regie op basis van het door GS benoemde collectieve belang. Ook blijkt dat het overleg dat tussen verschillende partijen met de belanghebbenden gevoerd wordt, regelmatig naar de verschillende verantwoordelijke overheden (dus de andere....) gewezen wordt. Ten lange leste zijn verschillende belanghebbenden in zee gegaan met externe deskundigen om duidelijkheid over de oorzaak en hun positie te krijgen. Dit gaat om hydrologische en juridische

deskundigheid. Er zijn schadeclaims in voorbereiding.

De vraag in hoeverre het provinciaal beleid, dan wel het beleid van de terreinbeheerder mede debet is aan de wateroverlast, wordt door verschillende instanties verschillend beantwoord. Zoals aangegeven, iedereen is het er over eens dat de oorzaak van de overvloedige regenval gevonden kan worden in de klimaatverandering. De grondwaterstand in het duingebied is daarmee een structureel probleem geworden. Dat vereist structurele oplossingen, dat vereist coördinatie tussen de verschillende verantwoordelijken. En bovenal een antwoord op de vraag of beleidskeuzes mede debet zijn aan de overlast.

Dit alles leidt tot de volgende discussiepunten aan de leden van de commissie Landelijk Gebied:

1. Hoe kijkt u aan tegen de hierboven in kort geschetste problematiek.
2. Bent u ook van mening dat vastgesteld moet worden of het provinciaal beleid mede debet is aan het langer in stand houden van de de hoge grondwaterstand ten gevolge van de overvloedige regen, omdat het regenwater-overschot moeilijk kan afstromen richting het achterland.. Waarbij ook de mening van externe hydrologen betrokken moeten worden.
3. Bent u met ons van mening dat het college van GS een actief coördinerende rol moet nemen in de aanpak van de hoge grondwaterstand in het Noord-Hollands Duingebied en de overlast die dat teweeg brengt.
4. Bent u het met ons eens dat bij de onder 3 genoemde rol van de provincie de belanghebbenden nauw betrokken moeten worden.

De betrokken overheidspartijen zijn in ieder geval:

- Provincie Noord-Holland - Eigenaar van het duingebied en direct eigenaar en toezichthouder op het PWN.
- PWN - beheerder van het duingebied
- Betrokken gemeenten - bebouwde kom, bestemmingsplannen en veiligheid.
- Hoogheemraadschap - Waterschap en bewaakt de primaire kuststrook
- Rijkswaterstaat - beheerder strand.

Het leidt tot de volgende vraag aan het college van GS:

1. Bent u bereid de actief coördinerende rol, zoals genoemd onder discussie punten 2, 3 en 4 hierboven op u te nemen.